

NOTITIE

Gemeente Nijmegen
t.a.v. mevr. T. Martens
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

DATUM: 8 april 2021
ONS KENMERK: 21-0024/21.00516/JanDaa
UW KENMERK: VPL 294651
AUTEUR: J. Daamen
PROJECTLEIDER: G. Hoefsloot
STATUS: eindrapport
CONTROLE: G. Hoefsloot

Aanvullende beoordeling Wet natuurbescherming plangebied Hogelandseweg Nijmegen

De gemeente Nijmegen verkoopt een stuk grond ten behoeve van de vestiging van een bedrijf (Volvo) aan de Hogelandseweg te Nijmegen. Voor de te verkopen strook grond (hierna te noemen plangebied) is een bestemmingsplanwijziging nodig. In 2019 maakte het plangebied onderdeel uit van het onderzoeksgebied voor een quickscan Wet natuurbescherming. Geconcludeerd werd dat het plangebied mogelijk een functie heeft als leefgebied met verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen en vleermuizen en dat in de omgeving buizerd en huismus voorkomen. In deze notitie wordt dieper ingegaan op de mogelijke functies die het plangebied heeft voor beschermde soorten en onder welke randvoorwaarden de toekomstige ontwikkeling kan plaatsvinden zonder overtreding van de Wnb. De randvoorwaarden zijn uitgewerkt in de vorm van een mitigatieplan.

Toelichting

Plangebied

Het plangebied bevindt zich aan de Hogelandseweg te Nijmegen rondom het perceel van Volvo. Het plangebied grenst aan Kinderdorp Neerbosch (figuur 1). In de huidige situatie bestaat het perceel van Volvo uit recent geklepeld braamstruweel (figuur 3). Op het perceel van Volvo staan geen bomen en is geen oppervlaktewater aanwezig. Een deel van het plangebied is in de huidige situatie een fietspad, dat de Hogelandseweg met de Scherpenkampseweg verbindt. Het fietspad heeft kruidenrijke bermen. Aan de noordzijde van het fietspad ligt een groenstrook met struiken en jonge bomen en een watergang. De groenstrook is onderdeel van het plangebied, de watergang niet (zie figuur 1). Aan de zuidwestkant van het plangebied is een deels verhard pad met aan weerszijden lindenbomen en enkele zomereiken (figuur 2). Deze bomenlaan loopt door langs de

Scherpenkampweg. Bij deze groensingel is aan de zuidkant en noordkant struweel aanwezig. Ook tussen sommige bomen in de groensingel groeit braamstruweel (figuur 2). De groensingel met bomen is geen onderdeel van het plangebied (zie figuur 1).

Figuur 1 Het plangebied aan de Hogelandseweg in Nijmegen aangegeven met blauwe lijn. Op de locatie met gele driehoek komt een fietsontsluiting.

Figuur 2 Groensingel aan de zuidwestzijde van het plangebied met linden, enkele eiken en braamstruweel.

Figuur 3 Het plangebied is recent geklepeld. Op de foto zijn de resten van het braamstruweel te zien.

Voorgenomen ingreep

Informatie over de voorgenomen ingreep is aangeleverd door de gemeente Nijmegen. Het plangebied wordt verkocht ten behoeve van de vestiging van een Volvo-dealer. In deze beoordeling zijn de volgende werkzaamheden getoetst:

- kap van overhangende zomereiken aan de rand van de groensingel;
- realisatie van parkeerstrook in deel plangebied;
- realisatie fietsontsluiting, globale locatie is aangegeven in figuur 1 met gele driehoek.

Methodiek onderzoek

Het plangebied is op 12-01-2021 door een ecooloog bezocht. Het plangebied is geïnspecteerd op geschikte groeiplaatsen voor beschermde soorten planten en leefgebied en verblijfplaatsen van fauna, met de focus op eerder genoemde soorten (marterachtigen, vleermuizen en (jaarrond) beschermde vogels. Tijdens de inspectie is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten en de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten. Op basis van locatiemarkeringen en *expert judgement* is beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten en welke functie het plangebied heeft.

Bij de beoordeling is gebruik gemaakt van diverse bronnen zoals de quickscan Wet natuurbescherming (Verhoek, 2019) en een inventarisatie naar beschermde soorten (marterachtigen, vleermuizen, steenuil, buizerd, huismus en gierzwaluw), die in het gebied Kinderdorp heeft plaatsgevonden (Verhoek, 2020). Het plangebied voor de autodealer dat in deze notitie wordt beoordeeld, was geen onderdeel van de inventarisatie in 2020. Wel is het gebied direct ten noordwesten van het plangebied geïnventariseerd in 2020. Het plangebied voor de autodealer maakt wel deel uit van de quickscan beoordeling uit 2019. Daarnaast is voor voorliggend onderzoek de NDFF geraadpleegd voor de meest actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna. Hierbij is uitgegaan van een zoekgebied met een straal van ca. 500 meter om het plangebied.

Functie van het plangebied voor beschermde soorten

Marterachtigen

In de quickscan van 2019 (Verhoek) wordt geconcludeerd dat het plangebied geschikte verblijfplaatsen heeft en foerageermogelijkheden biedt voor steenmarter en kleine marterachtigen (wezel, bunzing en hermelijn). Het plangebied en het perceel van Volvo bestond destijds uit braamstruweel en ruige begroeiing. In de huidige situatie (2021) is het perceel van Volvo grotendeels geklept en is er alleen braamstruweel aanwezig aan de noordkant en zuidkant van de groensingel en op enkele plaatsen tussen de bomen.

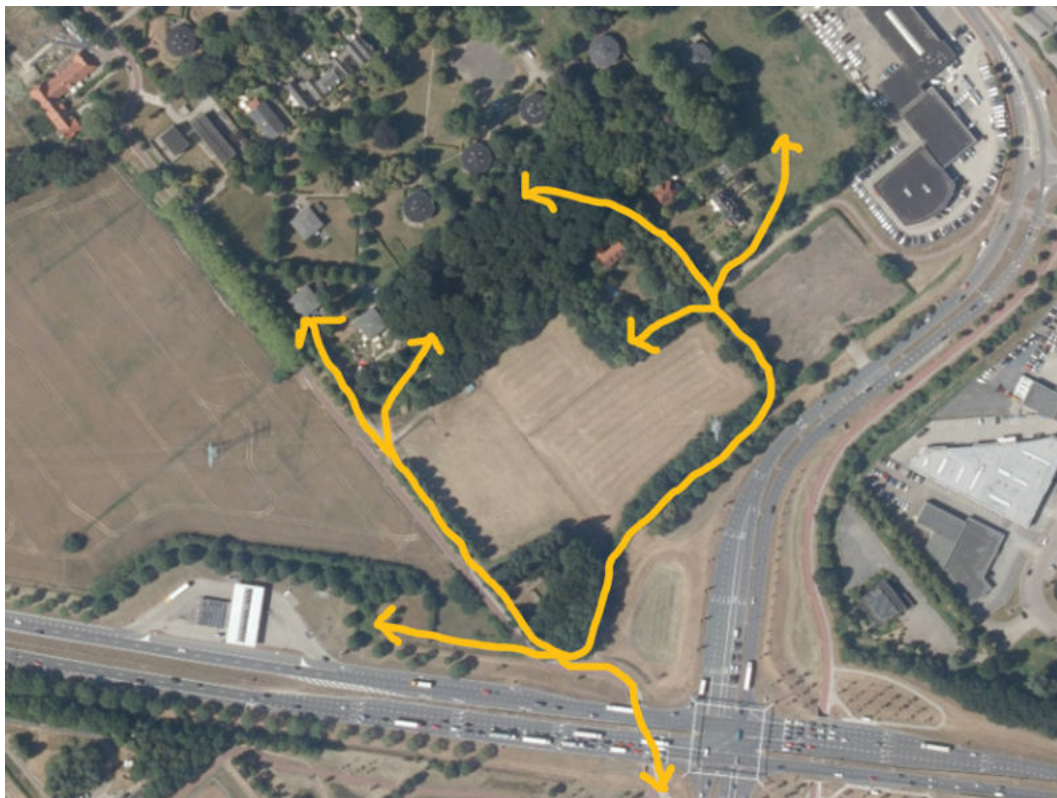
Tijdens het eenmalig veldbezoek in 2021 zijn in het plangebied geen sporen of potentiële verblijfplaatsen van marterachtigen aangetroffen. Tijdens de inventarisatie in 2020 is in de omgeving van het plangebied één waarneming gedaan van steenmarter, in de houtwal langs de Scherpenkampweg (Verhoek, 2020).

Gezien de landschappelijk ligging is het niet uit te sluiten dat de groensingel met bomen en braamstruweel en de groenstrook een essentiële verbinding is voor marterachtigen en overige grondgebonden soorten fauna tussen leefgebieden aan weerszijden van de Neerbosscheweg die bijdraagt aan de duurzame instandhouding van populaties

(uitwisseling van exemplaren en daarmee genen en (her)kolonisatie van leefgebied). In figuur 4 is geschetst welke verbindingen het betreft.

Gezien de beperkte resterende hoeveelheid struweel in het plangebied en het ontbreken van sporen van marterachtigen tijdens het veldbezoek in 2021 heeft het perceel van Volvo in de huidige situatie geen verblijfplaatsfunctie voor steenmarter en kleine marterachtigen (wezel, bunzing en hermelijn). Het struweel in de groensingel en groenstrook is wel geschikt foerageergebied voor deze soorten. Deze foerageerfunctie is vanwege de beperkte oppervlakte en het ontbreken aan dekking en structuur niet essentieel.

Figuur 4 Indicatieve visualisatie van verbindingen die van belang kunnen zijn voor duurzame instandhouding van grondgebonden zoogdieren waaronder marterachtigen. (Achtergrondkaart: Esri Nederland).

Eekhoorn

Tijdens het eenmalig veldbezoek in 2021 zijn waarnemingen gedaan van twee eekhoorns direct ten noordwesten van het plangebied in de bomen aan de Scherpenkampweg. Deze bomen maken deel uit van een bomenlaan die doorloopt naar de groensingel. Het is niet uit te sluiten dat de bomen een essentiële verbinding vormen tussen leefgebied van eekhoorns aan weerszijden van de Neerboscheweg en van belang zijn voor de duurzame instandhouding van de eekhoorn. Tijdens het eenmalig veldbezoek zijn geen eekhoornnesten in de bomen aangetroffen. De bomen hebben in de huidige situatie geen functie als nestlocatie. De bomen in de groensingel (linden en enkele eiken) hebben geen essentiële functie als foerageergebied voor eekhoorn. Op het terrein van Kinderdorp Neerbosch is ruim voldoende leefgebied en voedsel beschikbaar.

Vleermuizen

Op het perceel van Volvo zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig omdat bebouwing en bomen afwezig zijn. In de linden en eiken aan de zuidwestzijde van het plangebied zijn alleen ondiepe holten aanwezig die ongeschikt zijn als verblijfplaats. Bij de inventarisatie in 2020 is vastgesteld dat verschillende gebouwen in Kinderdorp Neerbosch een functie hebben als paarverblijf voor gewone dwergvleermuis. Ook bij de woningen nabij het plangebied en aan de randen van het bosje zijn regelmatig gewone vleermuizen waargenomen. In de omgeving van het bosje zijn ook andere soorten vleermuizen waargenomen waaronder watervleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. De groensingel en de groenstrook waren geen onderdeel van het onderzoeksgebied van de inventarisatie. Vanwege de landschappelijke ligging is niet uit te sluiten dat deze elementen een onderdeel zijn van een vliegroute voor vleermuizen richting:

- het Maas-Waalkanaal via de groenstrook aan de noordzijde van de Neerboscheweg;
- naar het zuiden via het tunneltje onder de Neerboscheweg;
- naar het westen via de begraafplaats en groene wal rondom het tankstation.

Het is niet uit te sluiten dat de groensingel en de groenstrook een essentiële verbinding zijn voor vleermuizen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden en bijdragen aan de duurzame instandhouding van verschillende soorten vleermuizen.

Vogels

Tijdens het veldbezoek waren de bomen nabij het plangebied goed te inspecteren doordat deze niet in blad stonden. Er zijn geen geschikte nestplaatsen en nesten aangetroffen voor vogels met jaarrond beschermd nest¹. In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen gedaan van buizerd (Verhoek, 2020). Er bevindt zich waarschijnlijk een nestlocatie van de buizerd in de omgeving van Kinderdorp Neerbosch, het is niet bekend waar deze zich bevindt. Er zijn geen jagende of op de grond of op paaltjes rustende vogels waargenomen (Verhoek, 2020). Het plangebied heeft geen essentiële foerageerfunctie voor de buizerd.

In de woningen aan de Scherpenkampweg direct ten noorden van het plangebied zijn in 2019 en 2020 geen nestplaatsen van huismus vastgesteld. Het plangebied heeft geen essentiële functie als foerageergebied voor soorten vogels met een jaarrond beschermd nest.

Met name de randen van het plangebied vormen geschikt broedbiotoop voor algemeen voorkomende vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is, zoals zwartkop en heggenmus.

Andere soorten

Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied geen betekenis of geldt een vrijstelling.

¹ Op grond van door het voormalige ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw.

Effecten van de ingreep

Marterachtigen

- Het is niet uit te sluiten dat de groensingel en de groenstrook essentiële verbindingroutes zijn voor marterachtigen en andere soorten grondgebonden fauna en dat de ingreep in het plangebied deze functie nadelig beïnvloedt. De ingreep kan zorgen dat de dekking afneemt en dat de route verstoord wordt door bijvoorbeeld kunstlicht. Maatregelen of nader onderzoek zijn nodig om effecten uit te sluiten.
- Het plangebied heeft in de huidige situatie geen essentiële verblijfplaats- en foerageerfunctie voor marterachtigen. Effecten van de ingreep op deze functies zijn uitgesloten.

Eekhoorn

- De groensingel heeft een functie als leefgebied. Het is niet uit te sluiten dat de groensingel een essentiële verbinding is voor eekhoorns en dat de ingreep in het plangebied deze functie nadelig beïnvloedt als gevolg van de kap van enkele overhangende bomen en de toename van verlichting nabij de groensingel. Maatregelen of nader onderzoek zijn nodig om effecten uit te sluiten.

Vleermuizen

- Het is niet uit te sluiten dat de ingreep een essentiële vliegroute voor vleermuizen negatief beïnvloedt als gevolg van aantasting van de groensingel en de groenstrook en de toename van verlichting nabij deze groene elementen. Maatregelen of nader onderzoek zijn nodig om effecten uit te sluiten.
- Het plangebied heeft geen essentiële foerageer- en verblijfsfunctie voor vleermuizen. Effecten op deze functies zijn uitgesloten.

Vogels

- Het is niet uit te sluiten dat de voorgenomen ingreep in het plangebied er voor zorgt dat broedgevallen van algemene vogelsoorten in de struweel of bomen worden verstoord of vernietigd worden. Maatregelen zijn nodig om effecten uit te sluiten.
- Het plangebied heeft geen essentiële functie als nestplaats of leefgebied voor vogels met jaarrond beschermd nest. Effecten van de ingreep op deze soorten zijn uitgesloten.

Andere beschermde soorten

- Het plangebied is geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën, waarvoor een vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen in de provincie Gelderland. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht.
- Voor andere beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt heeft het plangebied geen betekenis en zijn negatieve effecten van de voorgenomen ingreep uitgesloten.

Beoordeling Wet natuurbescherming

Het is niet uit te sluiten dat de groensingel ten westen van het plangebied en de groenstrook in het plangebied betekenis hebben als migratieroute voor verschillende beschermde

soorten dieren en dat deze route essentieel is voor de betreffende beschermde soorten. Aanbevolen wordt om te zorgen dat de mogelijk essentiële functie van de groensingel voor fauna behouden blijft. Hiervoor dienen verschillende maatregelen toegepast te worden die hieronder zijn weergegeven.

Indien behoud van de functie van de groensingel en groenstrook niet mogelijk is zal nader onderzoek voor deze soorten moeten worden uitgevoerd om overtredingen van verbodsbepalingen uit te kunnen sluiten. Er is geen overtreding van de Wet natuurbescherming wanneer wordt voorkomen dat de mogelijke migratieroute voor dieren wordt aangetast en als verstoring van broedende vogels wordt voorkomen (zie hieronder).

Mitigatieplan: Voorwaarden om aantasting migratieroute en overtreding Wnb te voorkomen

De groensingel ten zuidwesten van het plangebied en de groenstrook tussen het fietspad en de watergang zijn mogelijk een verbindingsroute voor diverse soorten grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. De groensingel is daarnaast onderdeel van het leefgebied van de eekhoorn. Om deze functies te behouden dienen maatregelen uitgevoerd te worden voorafgaande aan de ontwikkeling van het plangebied.

Planning

- Zorg dat er binnen 5 m van de groensingel en groenstrook geen verstorende werkzaamheden plaatsvinden in het voortplantingsseizoen van de eekhoorn (december tot februari en van mei tot juni).
- De groensingel en groenstrook zijn geschikt broedgebied voor diverse soorten vogels. Ook in het plangebied kan door vegetatieontwikkeling broedbiotoop ontstaan. Om verstoring van broedende vogels te voorkomen wordt binnen 5 m van geschikt broedbiotoop van maart tot en met september geen verstorende werkzaamheden uitgevoerd.

Afscherming groenstrook

- Tussen de resterende groenstrook met watergang en het plangebied wordt een gemengde haag¹ ingeplant die 2 m hoog wordt. Aan de zijde van het perceel van Volvo kan deze haag jaarlijks gesnoeid worden. Aan de zijde van de watergang kan deze vrij uitgroeien. De haag zorgt dat de groenstrook en watergang donker blijven en voor beschutting voor fauna.
- De aanwezige struiken en bomen tussen de nieuwe haag en de watergang blijven behouden. Hier vindt alleen periodiek groot onderhoud plaats (1 x per 3 jaar dunnen en eventueel bij snoeien haag).

Afscherming groensingel

- Aan de oostzijde van de groensingel met linden wordt een gemengde haag ingeplant op gemeenteground die 2 m hoog wordt (soortensamenstelling zie voetnoot 1). De haag komt op voldoende afstand van de linden zodat struiken voldoende licht ontvangen en de wortels van de bomen bij het planten niet beschadigen. Aan de zijde van het

¹ haag bestaande uit een mix van soorten waaronder meidoorn, sleedoorn, hondsroos, Gelderse roos, wilde kardinaalsmuts, wilde lijsterbes en wilde liguster

plangebied kan deze haag jaarlijks gesnoeid worden. Aan de zijde van het pad (in de bomenlaan) kan deze vrij uitgroeien. De haag zorgt dat de groensingel donker blijft en voor beschutting voor fauna.

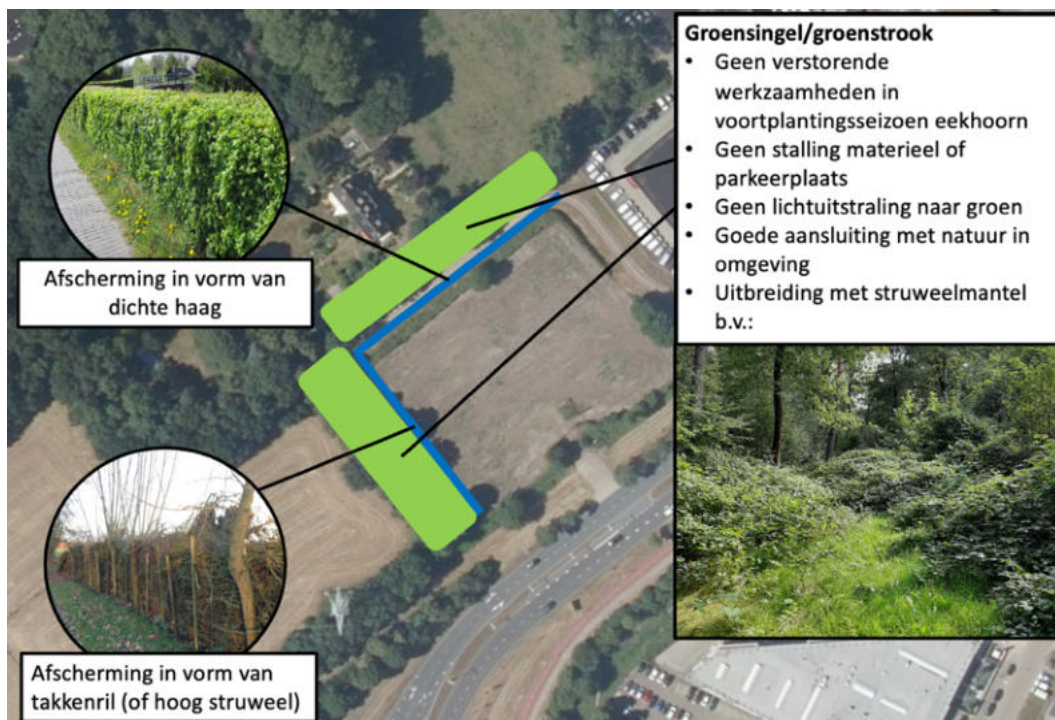
- Op plekken waar voldoende ruimte is tussen de nieuwe haag en de bomen worden solitaire sleedoornstruiken geplant. Tussen de solitaire struiken wordt een takkenril gemaakt. Deze beplanting en ril zorgt voor dekking op grondniveau voor fauna.

Aansluiting

- Zorg dat de groensingel en groenstrook naadloos aansluiten op elkaar en groen en oevers in de omgeving. Als er openingen zijn van meer dan 2 meter dan deze inplanen met extra struiken.
- Op de locatie van de fietsontsluiting moeten dieren de fietsstrook passeren. De strook wordt maximaal 2,5 m. De begroeiing sluit naadloos aan op de kanten van de fietsstrook. Plaats geen verlichting die de passage verlicht.
- Zorg dat de nieuwe hagen langs de groensingel en de groenstrook gedurende realisatiefase en na realisatie donker blijven tussen zonsondergang en opgang. Plaats geen kunstlichten buiten de bebouwing die de groensingel en groenstrook aanlichten.
- In de lindelaan ontbreekt aan de noordoostzijde een linde. Plant een nieuwe linde om de laanstructuur te herstellen en de boomkronen aansluitend te maken.

Bescherming

- Stal in de groensingel en groenstrook geen auto's, materieel en bouwmaterialen. Niet gedurende realisatiefase en niet in gebruiksfase.
- Bij graaf- en plantwerkzaamheden mogen wortels van de bomen in de groensingel (laanbomen) niet zodanig beschadigd raken dat de levensverwachting afneemt.

Figuur 5 Globale weergave van maatregelen. (Achtergrondkaart: Esri Nederland, Foto's: I. Röell & M. Visser, Bureau Waardenburg).

Overige maatregelen in kader van zorgplicht

Als tijdens de werkzaamheden algemene grondgebonden zoogdieren of amfibieën of verblijfplaatsen van deze dieren worden aangetroffen worden maatregelen genomen om te zorgen dat deze dieren niet worden gedood. Verplaats dieren naar een beschutte locatie buiten het bereik van de werkzaamheden. Verwijder voorafgaande aan start werk dekking en geef dieren de gelegenheid om het plangebied te verlaten.

Kansen voor natuur

Er zijn verschillende maatregelen mogelijk die de natuurwaarde van het terrein verhogen. Hieronder zijn verschillende natuurmaatregelen benoemd. Deze maatregelen zijn geen verplichting vanuit de Wnb.

Natuurinclusief bouwen

- Plaats kasten in de nieuwbouw als verblijf- en nestplaats voor verschillende soorten vleermuizen en vogels.

Vogels en insecten

- Gebruik bij parkeerplaatsen halfverharding waar kruiden tussen kunnen groeien als voedselbron en waar insecten eiafzetplaatsen kunnen gebruiken.
- Schraal afwerken van halfverharding waardoor hier kruiden gaan groeien waarvan de zaden en insecten die op deze kruiden leven voedsel zijn voor vogels.

Watergang

De watergang aan de noordzijde van het fietspad heeft een dikke laag blad en organisch materiaal op de bodem. Er ligt kroos op het water. Het water is nog wel helder. Door het periodiek verwijderen van blad van de bodem (bijvoorbeeld gefaseerd 1 x per 3 jaar) kan de waterkwaliteit verbeteren. Dat is gunstig voor amfibieën en waterinsecten zoals libellen.

Groensingel

De maatregel aan de oostzijde van de groensingel (haag, takkenril, solitaire struiken) kan ook aan de westzijde van de singel worden toegepast. Dat maakt de verbinding voor fauna nog robuuster en daarbij zijn eventuele toekomstige ontwikkelingen aan de westzijde van de singel al afgeschermd.

Conclusie

- Het is niet uit te sluiten dat de groensingel en groenstrook essentiële verbindingroutes zijn voor diverse soorten grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. De ingreep kan deze functie verstoren, doordat de hoeveelheid dekking afneemt en de verlichting van deze elementen toeneemt. Maatregelen zijn nodig om deze effecten tegen te gaan en de functie van deze groene elementen te behouden. Deze maatregelen zijn in deze notitie beschreven. Als deze maatregelen worden opgevolgd worden er geen essentiële functies van beschermde soorten verstoord. Indien de maatregelen niet kunnen worden opgevolgd zal nader onderzoek plaats moeten vinden naar de functie van de groensingel voor beschermde soorten.
- Het plangebied heeft geen essentiële verblijfplaats- en foerageerfunctie voor marterachtigen, eekhoorn of andere grondgebonden zoogdieren. Het plangebied heeft geen essentiële foerageer- en verblijfsfunctie voor vleermuizen.
- Het plangebied heeft geen essentiële functie als nestplaats of leefgebied voor vogels met jaarrond beschermd nest. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedende vogels om negatieve effecten op deze soorten - en daarmee overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb - te voorkomen.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met J. Daamen en G. Hoefsloot.

Referenties

Verhoek, L., 2019. Notitie quickscan beschermde soorten Kinderdorp Neerbosch. Notitie 19-0474/19.04859/LevVe. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Verhoek, L. 2020. Toetsing nieuwbouw in Kinderdorp Nijmegen. Inventarisatie, effecten en maatregelen beschermde faunasoorten in het kader van de Wet natuurbescherming. Bureau Waardenburg, rapportnr. 20-197. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Akkoord voor uitgave: Kwaliteitszorg Bureau Waardenburg bv

Paraaf: drs. F. van Vliet

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Nijmegen

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015.. Bureau Waardenburg bv hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Bureau Waardenburg, Varkensmarkt 9 4101 CK Culemborg, 0345 51 27 10, info@buwa.nl, www.buwa.nl